

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til forskningsministeren:

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre åbenhed, gennemsigtighed og troværdighed i forbindelse med privat finansiering af offentlig forskning, herunder især, hvilke initiativer ministeren vil tage på det sundhedsvidenskabelige område?«

Af Søren Kolstrup (EL) og Christine Antorini (SF).

(Forespørgslen anmeldt 20/11 98. Fremme af forespørgslen vedtaget 26/11 98).

Begrundelse

Christine Antorini (SF):

Når Enhedslisten og SF har anmeldt en forespørgselsdebat om sponsorering af forskning, skyldes det, at vi gennem medierne, og jeg tror også, jeg kan sige, at de fleste af os, som har færdedes i nogle af de kredse, hvor forskere har tilknytning til miljøer, hvor der er et stærkt element af ekstern bevilling, ved, at der er en gråzone, hvor det kan være meget svært at adskille de økonomiske interesser, som ligger, fra dem, der finansierer ens forskning og ens uafhængighed som forsker:

Der, hvor de værste eksempler har været, har været inden for sundhedsområdet, hvor medicinalindustrien med milliarder af kroner i baglommen direkte har kunnet gå ind og købe professorer, som i egenskab af, at de lavede uafhængig forskning, er gået ud og reelt har anbefalet nogle produkter ud fra en kommerciel interesse.

Vi synes, det er vigtigt at få en bred debat her i salen om, hvordan man kan sikre nogle spilleregler, så vi ikke kommer i en situation, hvor der bliver sået tvivl om, hvem der står bag den forskning, der sker her i Danmark.

Vi mener, det er særlig vigtigt, at vi får den diskussion nu, fordi der er et politisk ønske fra regeringen om, at den eksterne forskningsbevilling skal udgøre en langt større del, end den gør i dag. Og derfor bliver der, hvis vi ikke går ind og definerer nogle spilleregler for åbenhed omkring forskning, en større risiko for, at vi får forskning, der reelt ikke er uafhængig, men arbejder for nogle bestemte økonomiske interesser.

Vi tror, det er vigtigt, at vi her i Folketinget laver de spilleregler, for det kan være meget

svært for den enkelte forsker at tage de diskussioner på deres egne arbejdspladser. Vi ved, at der er mange etiske diskussioner i forskningsmiljøerne, men det kan være svært at kritisere kolleger, og det kan også være svært, fordi alle i et eller andet omfang er afhængige af eksternt finansieret forskning.

Det handler ikke om, at vi politisk skal gå ind og kontrollere og stille skrappe krav, men det handler om at lave en ramme, der sikrer den nødvendige åbenhed, så man ikke er i tvivl om, hvem der finansierer offentlig forskning.

Forskningsministeren har været meget optaget af, at man som nye værktøjer i forskning skulle bruge benchmarking og best practise, og vi mener faktisk, at lige præcis inden for området sponsoreret forskning er det en god idé at se på best practise andre steder. Det er faktisk en diskussion, som rører i de øvrige lande, og der er lande, der har taget forskellige initiativer til at sikre åbenhed om sponsoreret forskning.

Vi håber på en åben og fordomsfri diskussion, og vores ønske er, at der kan komme en bred tilslutning i Folketinget til at skabe de retningslinjer, der sikrer, at vi fortsat har en uafhængig forskning, også selv om der sker en øget ekstern bevilling.

Besvarelse

Forskningsministeren (Jan Trøjborg):

På regeringens vegne vil jeg gerne takke initiativtagerne til forespørgselsdebatten for at have rejst debatten; ikke fordi, vi har manglet debat om forskning og offentlighed omkring sponsorering af forskning, men fordi det giver regeringen endnu en lejlighed til at præcisere sine hovedformål med privat finansiering af offentlig forskning.

Der er tre hovedformål set med regeringens øjne: For det første at sikre åbenhed og gennemsigtighed i forskningsfinansiering, for det andet at styrke det offentlige-private samspil og for det tredje at øge de private investeringer i forskning.

Private midler indgår på forskellig vis i finansiering af offentlig forskning. I et konkret forskningssamarbejde mellem offentlige og private enheder kan en privat virksomhed f.eks. stille videnskabelige faciliteter til rådighed eller medfinansiere en forskers løn. Ved sponsoraf-taler støtter en fond eller en virksomhed et om-